

**UCHWAŁA NR VI/98/19
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 28 marca 2019 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania Prezydenta Miasta Katowice z wykonania Miejskiego Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na 2018r.**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018r., poz. 994 z późn.zm.) oraz § 1 uchwały nr XLIX/1006/17 Rady Miasta Katowice z dnia 23 listopada 2017 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018r., zmienionej Uchwałą nr LVII/1173/18 Rady Miasta Katowice z dnia 28 czerwca 2018 roku.

**RADA MIASTA KATOWICE
uchwała:**

§ 1. Przyjąć sprawozdanie Prezydenta Miasta Katowice z wykonania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Maciej Biskupski

KATOWICE
dla odmiany

Załącznik do uchwały Nr VI/98/19

Rady Miasta Katowice

z dnia 28 marca 2019 r.

Sprawozdanie z realizacji: Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok

Uchwała Nr XLIX/1006/17/650 Rady Miasta Katowice z dnia 23 listopada 2017 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok, zmieniona Uchwałą nr LVII/1173/18 Rady Miasta Katowice z dnia 28 czerwca 2018 roku

I. Cele Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok:

- a) Inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie spożywania napojów alkoholowych.
- b) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- c) Ograniczenie skali występowania zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych.
- d) Zwiększenie dostępu do pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz ofiar przemocy w rodzinie.
- e) Oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom.
- f) Poprawa sytuacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem poprzez udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z uzależnieniami i przemoc, kompleksowej pomocy psychospołecznej, prawnej i pomocy w odbudowie więzi społecznych i rodzinnych.
- g) Poszerzanie kompetencji członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników pomocy społecznej, organizacji pozarządowych w zakresie oddziaływań profilaktycznych oraz znajomości przepisów prawa

Zadania Programu:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin poprzez:

- a) prowadzenie działalności Ośrodka Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu działającego w ramach Miejskiej Izby Wyrzeźwień:

Rok	2016	2017	2018
Konsultacje psychologiczne	1.311	1.492 (w tym: 848 indywidualnych oraz 644 w ramach grupy edukacyjno-motywacyjnej)	1.622 (w tym: 930 indywidualnych oraz 692 w ramach grupy edukacyjno-motywacyjnej)
Rozmowy motywujące do leczenia dla osób opuszczających Izbę Wyrzeźwień	2.779	2.526	2.372
Porady prawne	127	126	117
Konsultacje psychiatryczne	37	34	28
konsultacje telefoniczne	483	422	540

Odnotowano nieznaczne zmiany w stosunku do lat ubiegłych: wzrost liczby konsultacji psychologicznych, natomiast zmniejszyła się liczba rozmów motywujących z osobami opuszczającymi Izbę Wyrzeźwień oraz konsultacji psychiatrycznych. Świadczy to o utrzymującym się poziomie zapotrzebowania i realizacji oddziaływań terapeutycznych przez Ośrodek oraz o potrzebie konsekwentnego podejmowania rozmów z osobami opuszczającymi leczenie.

- b) prowadzenie w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii, działań w zakresie uzależnień, związanych z poradnictwem i profilaktyką dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, w tym poprzez wsparcie asystenta rodziny

- **Zadania realizowane przez asystenta rodziny w Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii.**

W ramach realizacji zadania dotyczącego wsparcia asystenta rodziny przeprowadzono 304 konsultacje dla 15 rodzin mieszkających na terenie miasta Katowice-objętych usługą. Celem usługi była poprawa sytuacji życiowej rodzin objętych wsparciem, pomoc w stworzeniu optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów rodziny. Ponadto wsparcie asystenta rodziny umożliwiło nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców oraz zwiększenie ich kompetencji rodzicielskich. Działania asystenta rodziny skupione są między innymi na: wspieraniu rodziny w pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji w różnych obszarach funkcjonowania społecznego, wdrożeniu prawidłowych postaw życiowych, rodzicielskich wszystkich członków rodziny, a przede wszystkim odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych. Charakter usługi asystenta rodziny pozwala na nawiązanie głębszych relacji z klientem – co umożliwia lepsze zdiagnozowanie ewentualnych problemów, w tym problemów alkoholowych, o których klient nie mówi otwarcie, bądź się z nimi nie identyfikuje.

W trakcie trwania usługi asystent rodziny nawiązywał/poszerzał współpracę z instytucjami działającymi na terenie miasta Katowice.

W kontekście prowadzenia pogłębionej pracy z rodzinami objętymi usługą odbyły się 33 zespoły ds. pracy z rodziną oraz 8 grup roboczych ds. przemocy w rodzinie

Działania asystenta, w latach:	2016	2017	2018
Liczba rodzin	13	12	15
Konsultacje	366	282	304
Zespoły	41	41	33
Grupy robocze	4	3	8
Zakończenie usługi	1	1	5

- **Poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin prowadzone przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej (psychologów, lekarzy psychiatrów, pracowników socjalnych).**

Poradnictwo specjalistyczne prowadzone było przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej (psychologów, lekarzy psychiatrów, pracowników socjalnych) oraz dwóch konsultantów ds. uzależnień. Obejmowało problematykę uzależnień u osób z zaburzeniami psychicznymi. Zadania wykonywane przez specjalistów ds. uzależnień zatrudnionych w CRS nakierowane były w szczególności na udzielenie pomocy i wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi ze zdiagnozowanym uzależnieniem od alkoholu, jak i osobom, u których istnieje podejrzenie występowania problemu alkoholowego oraz ich rodzinom.

W ramach poradnictwa specjalistycznego udzielali oni wsparcia rodzinom osób zaburzonych psychicznie z problemem alkoholowym, informacji dotyczących chorób i sposobu postępowania z chorym członkiem rodziny. Prowadzili również konsultacje indywidualne w TPPS-ach, środowiskach

zamieszkania oraz proces diagnostyczny przy współpracy z konsultantami ds. uzależnień w Ośrodku Interwencji Kryzysowej. (Dane dotyczące ilości konsultacji zostały przedstawione i skomentowane w punkcie 1 c „Działalność diagnostyczno-motywacyjna”).

- c) zwiększenie dostępności leczenia odwykowego poprzez finansowanie programów terapeutycznych dla mieszkańców Katowic, ze szczególnym uwzględnieniem specjalistycznych programów dla dzieci i młodzieży oraz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej:

• **Działania realizowane przez konsultantów ds. uzależnień MOPS**

Konsultanci ds. uzależnień przy MOPS pomagają klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz ściśle współpracują z pracownikami socjalnymi Terenowych Punktów Pomocy Społecznej. Prowadzą następującą działalność:

Działalność diagnostyczna w zakresie:

- picia szkodliwego,
- uzależnienia od alkoholu,
- sytuacji w rodzinie z problemem alkoholowym.

Rok	2016	2017	2018
Łączna liczba osób objętych pomocą, w tym:	284	235	221
osoby z problemem alkoholowym	273	233	220
osoby z rodzin z problemem alkoholowym	11	2	1

Działalność diagnostyczno-motywacyjną dotyczącą klientów z problemem alkoholowym prowadzoną poprzez konsultacje indywidualne i grupowe oraz wizyty w środowisku.

Konsultacje indywidualne w tym:	2016	2017	2018
dla klientów Ośrodka realizowane przez konsultantów ds. uzależnień OIK i CRS	426	337	322
dla mieszkańców Katowic nie będących klientami MOPS	11	1	1

Zmniejszenie się liczby osób w procesie diagnostycznym wynika z faktu iż znaczna część osób, u których występuje problem alkoholowy korzystających z pomocy MOPS, jest już zdiagnozowana. Konsultacje indywidualne z zakresu problematyki uzależnień prowadzone są przez konsultantów zatrudnionych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej oraz Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin.

Prowadzenie programu diagnostycznego pod kątem występowania u klientów problemu alkoholowego (program „Ja i alkohol”).

„*Ja i Alkohol*”, program przeznaczony dla osób, u których zaobserwowano fakty świadczące o możliwości występowania problemu alkoholowego. Celem udziału w zajęciach było rozpoznanie przez klientów własnego stylu picia, negatywnych konsekwencji wynikających z używania alkoholu oraz edukacja na temat problematyki alkoholowej, a w efekcie diagnoza problemu alkoholowego. Klient otrzymywał także informacje dotyczące form i miejsc leczenia odwykowego, konstruował indywidualny plan leczenia.

Spotkania grupowe odbywały się 2 razy w tygodniu i trwały 2 godziny. Integralną częścią programu były spotkania indywidualne z prowadzącym konsultantem.

Rok	2016	2017	2018
Liczba osób uczestniczących w zajęciach	71	62	54
Liczba spotkań:	87	85	84
Liczba osób z rozpoznaniem uzależnieniem od alkoholu	21	19	16
Liczba osób z rozpoznaniem picciem szkodliwym	10	10	11
Liczba osób bez rozpoznanego problemu alkoholowego	7	6	3
Liczba osób bez rozpoznania	33	27	23

Interwencja kryzysowa i pomoc rodzinie z problemem alkoholowym obejmowała pomoc w formie interwencji kryzysowej dla członków rodzin.

Rok	2016	2017	2018
Problem nadużywania substancji psychoaktywnych w rodzinie (osoby)	101	118	172

Działalność szkoleniowa dla pracowników MOPS.

Szkolenia dotyczyły problematyki uzależnień oraz specyfiki i sposobów postępowania w pracy socjalnej z osobą z problemem alkoholowym oraz jej rodziną, tj. rozpoznawanie problemu, ocena, motywowanie i kierowanie do miejsc gdzie mogą uzyskać pomoc terapeuty. W 2018 roku konsultanci ds. uzależnień przeprowadzili szkolenia „Praca z klientem oraz rodziną z problemem alkoholowym” adresowane do pracowników socjalnych, asystentów rodziny i wychowawców Świetlic Specjalistycznych i Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych oraz koordynatorów pieczy zastępczej. W dwudniowych szkoleniach, które obejmowały 14 godzin, wzięło udział 11 pracowników socjalnych, 5 asystentów rodziny, 5 pracowników Świetlic Specjalistycznych, 2 pracowników Specjalistycznego Klubu Młodzieżowego oraz 4 koordynatorów pieczy zastępczej. Dodatkowo przeprowadzono jednodniowe szkolenie (7 godzin) dla 3 nowozatrudnionych pracowników.

Na bieżąco realizowane są konsultacje dla pracowników socjalnych w zakresie planowania pracy socjalnej z klientem z problemem alkoholowym.

Rok	2016	2017	2018
Liczba pracowników biorących udział w szkoleniu	25	20	30
Liczba konsultacji dla pracowników socjalnych	144	163	87

- **oddział dzienny** dla osób uzależnionych od alkoholu ze znacznym upośledzeniem w funkcjonowaniu społecznym (kierowanych przez MOPS Katowice), realizowane przez Centrum Psychiatrii na terenie Oddziału Dziennego Terapii Uzależnienia od Alkoholu przy ul. Korczaka 2 w Katowicach

Rok	2016	2017	2018
Liczba osób objętych leczeniem	22	21	24
Ilość osobodni leczenia w oddziale dziennym	560	560	560

d) organizowanie grup terapeutycznych oraz wspomaganie grup wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin

- prowadzone przez **Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii** Oddział w Katowicach przy ul. Warszawskiej 19, w ramach Poradni dla Osób Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych oraz Współuzależnionych następującej pomocy terapeutycznej:

grupa zapobiegania nawrotom:

Rok	2016	2017	2018
Liczba osób	46	55	74
Liczba godzin	152	176	208

grupa edukacyjno-motywująca:

Rok	2016	2017	2018
Liczba osób	17	17	24
Liczba godzin	96	96	96

terapia rodzinna:

Rok	2016	2017	2018
Liczba osób	165	145	144
Liczba godzin	100	141	96

grupa wsparcia dla rodziców dzieci uzależnionych:

Rok	2016	2017	2018
Liczba osób	<i>Brak informacji</i>	13	12
Liczba godzin	72	36	48

program terapeutyczny Candis (dla osób z problemem nadużywania przetworów konopii):

Rok	2016	2017	2018
Liczba osób	40	41	47
Liczba sesji indywidual.	160	132	158

program FreD (program interwencyjny dla osób w wieku 13 - 21 r.ż., eksperymentujących lub używające narkotyków w sposób szkodliwy):

Rok	2016	2017	2018
Liczba osób	Brak danych	2	5
Liczba warsztatów	Brak danych	11	33

- zajęcia prowadzone w **Katowickim Stowarzyszeniu Trzeźwościowym „Dwójka”** (ul. ks. bpa H. Bednorza 22) – objęto nimi osoby, które podjęły życie w trzeźwości i w klubie abstynenta uzyskują motywację do trzeźwienia oraz wsparcie psychiczne:

Rok	2016	2017	2018
Liczba wszystkich spotkań	179	180	176
Liczba grup wsparcia	53	49	54
Liczba społeczności Stowarzyszenia	49	49	49

Liczba zajęć o charakterze sportowym	23	14	11
Liczba porad i informacji telefonicznych	959	776	983
Liczba porad w ramach pierwszego kontaktu	192	206	222

- zajęcia prowadzone w **Katowickim Stowarzyszeniu Trzeźwościowym „Jędrus”** (ul.Macieja 10):

Rok	2016	2017	2018
Grupa samopomocowa	4 x w miesiącu dla średnio 22 osób	4 x w miesiącu dla średnio 22 osób	4 x w miesiącu dla średnio 30 osób
Warsztaty rozwoju osobistego dla uzależnionych i współuzależnionych	35 spotkań po 2 godz., średnio 12 uczestników	47 spotkań po 2 godz., średnio 12 uczestników	23 spotkania po 2 godz., średnio 10 uczestników
Dyżury poradnictwa trzeźwościowego	600 godz.	490 godz.	502 godz.

- **grupa DDA (Dorostych Dzieci Alkoholików):** 2 cykle terapii grupowej dla studentów, którzy dorastali w rodzinach z problemem alkoholowym, prowadzone na terenie Duszpasterstwa Akademickiego w Katowicach-Zawodziu, prowadzona przez psychoterapeutę specjalizującego się w terapii grupowej osób doświadczonych w okresie dzieciństwa i dorastania traumami przemocy oraz zaniedbaniem

Rok	2016	2017	2018
Liczba osób	28	31	29
Liczba godzin	142	142	141

We wszystkich powyższych formach pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i członków ich rodzin utrzymano dynamikę na dotychczasowym poziomie.

e) dofinansowanie obozów terapeutycznych dla rodzin z problemem alkoholowym – w tym zwłaszcza dla dzieci i młodzieży

- **„XXVIII Ogólnopolski Wiosenny Zlot Rodzin Abstynenckich – Tatry 2018”** (Małe Ciche, w dniach 29.04. – 04.05.2018 roku) organizowany przez **Trzeźwościowe Stowarzyszenie Kulturalno – Turystyczne z Katowic**, w ramach umowy z Urzędem Miasta Katowice; w Zlocie udział wzięło **54** mieszkańców Katowic (impreza cykliczna: w 2016 roku dofinansowano udział 57 , a w 2017r dofinansowano udział 55 mieszkańców Katowic).
  - **„Obóz terapeutyczno-integracyjny Jarnołtówek - Pokrzywna 2018”** zorganizowany przez **Katowickie Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Dwójka”**, w dniach 14.07.-28.08.2018 roku: 29 uczestników z Katowic
  - **Zimowisko terapeutyczno-integracyjne Małe Ciche**, w dniach 26-31.2018 roku: 18 uczestników z Katowic
- Wyjazdy osób uzależnionych wraz z rodzinami są bardzo cenną formą motywowania i pogłębiania całorocznej pracy nad polepszaniem relacji w rodzinach z problemem alkoholowym. Cieszą się one dużym zainteresowaniem.

f) wspieranie działalności punktów informacyjno - konsultacyjnych z zakresu problemów alkoholowych oraz stowarzyszeń abstynenckich i trzeźwościowych

- **Telefon Zaufania oraz punkt informacyjno-konsultacyjny** oraz poradnictwo z zakresu problemów alkoholowych, narkotykowych oraz przemocy domowej w Ośrodku Interwencji Kryzysowych dla Rodzin z Problemem Alkoholowym i Przemocą Śląskiego Stowarzyszenia AD VITAM DIGNAM przy ul. ks. bpa H. Bednorza 22:

Rok	2016	2017	2018
Ilość rozmów w trakcie popołudniowych i nocnych dyżurów Telefonu Zaufania	2.903	3.289	3.676
Porady terapeutyczne (prowadzone przez psychologów i terapeutów)	728	534	495
Porady prawne	144	144	112

W 2018 roku nastąpił w stosunku do poprzedniego roku wzrost ilości rozmów telefonicznych (o 387) w ramach Telefonu Zaufania, przy spadku ilości bezpośrednich konsultacji terapeutycznych (o 39). Biorąc pod uwagę deficyt w zakresie pomocy psychologicznej w godzinach nocnych, a w tych godzinach jest największa intensywność pracy Telefonu Zaufania, ta zmiana jest interpretowana jako korzystna.

- działalność **Katowickich Stowarzyszeń Trzeźwościowych „Dwójka”** (983 porady i informacje telefoniczne oraz 222 w ramach pierwszego kontaktu) oraz **„Jędrus”** (502 godziny dyżurów)
- **Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii** Oddział w Katowicach przy ul. Warszawskiej 19, w ramach Poradni dla Osób Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych oraz Współuzależnionych

poradnictwo:

Rok	2016	2017	2018
Liczba porad	680	787	1.007
Liczba godzin	300	497	572

terapia indywidualna dla osób uzależnionych:

Rok	2016	2017	2018
Liczba spotkań	661	680	661*
Liczba godzin	270	472	284*

*Skorzystało 130 osób

- **Punkt Konsultacyjny i Pomocy Kryzysowej prowadzony przez Wspólnotę Dobrego Pasterza** przy ul. Opolskiej 9, realizujący program „Obecność jako pierwszy gest ku drugiemu człowiekowi – bycie z, przy, obok – szerzenie profilaktyki uzależnień, pomoc osobom uzależnionym i narażonym na uzależnienie oraz ich rodzinom”:

- 149 dyżurów (3 razy w tygodniu po 8 godzin), podczas dyżurów przyjmowane są osoby szukające pomocy dla siebie lub swoich bliskich, prowadzone są rozmowy o charakterze informacyjnym, interwencyjnym lub wywiad motywacyjny,

- 29 dyżurów lekarza (jeden raz w tygodniu po 2 godziny), porady medyczne z możliwością uzyskania skierowania na oddziały leczenia uzależnień,

- 235 wyjść do ludzi potrzebujących - na ulicy, w szpitalach, w poradniach leczenia uzależnień, w noclegowniach; spotkania z podopiecznymi Stowarzyszenia PoMoc oraz Sióstr Misjonarek Miłości,

łącznie udzielono pomocy 79 osobom, którym udzielono 884 (w ubiegłym roku: 972) porad.

g) prowadzenie działań wobec osób uzależnionych od alkoholu w ramach procedury zobowiązania do leczenia odwykowego

Działania związane z procedurą zobowiązania do leczenia odwykowego prowadzone przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA) w oparciu o ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

- do MKRPA wpłynęły **254 wnioski** o zobowiązanie do leczenia odwykowego

Rok	2016	2017	2018
Kto był wnioskodawcą:	Liczba wniosków:	Liczba wniosków:	Liczba wniosków
rodziny	75	70	62
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	56	69	42
Policja	78	134	103
Prokuratura	43	41	44
inne instytucje	10	7	3
Razem:	262	321	254

Zespół ds. Leczenia Odwykowego działający w ramach ww. Komisji prowadził działania na posiedzeniach we wtorki i czwartki w godz. 16.00 – 19.00 przy ul. Macieja 10:

Rok	2016	2017	2018
Liczba osób z problemem alkoholowym zaproszona na spotkanie po raz pierwszy	337 (zgłosiło się 130)	374 (zgłosiło się 125)	320 (zgłosiło się 160)
Liczba obecności na kolejnych spotkaniach	352	339	402
Ile razy osoby motywowane do leczenia przedkładały zaświadczenia potwierdzające zgłoszenie się do placówki leczenia odwykowego	223	268	303
Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego o zastosowanie zobowiązanie do leczenia odwykowego	196	156	197
Liczba zaproszonych członków rodzin	184	167	128
Liczba członków rodzin, które zgłosiły się na:			
- pierwszy spotkanie	106	73	72
- kolejne spotkania	22	38	15
Łączna liczba obecności osób, które korzystały z pomocy Zespołu ds. Leczenia Odwykowego MKRPA	632	511	649

Nastąpił wyraźny spadek ilości złożonych wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego w stosunku do roku ubiegłego, bo o prawie 21 %. W 2017 roku odnotowano zwiększoną liczbę złożonych wniosków, co prawdopodobnie przyczyniło się do okresowego zaspokojenia potrzeb i poskutkowało zmniejszeniem liczby wniosków w kolejnym tj. 2018 roku. Najczęstszymi wnioskodawcami w 2018 roku były Komisariaty Policji, następnie członkowie rodzin, Prokuratura

oraz MOPS. Część składanych wniosków dotyczyła osób, wobec których podejmowano procedurę o zobowiązanie do leczenia odwykowego w poprzednich latach. Są to osoby w bardzo głębokim stadium uzależnienia i często nie mające żadnej motywacji do zmiany swojego życia. W 2018 roku odnotowano większą liczbę obecności na rozmowach motywujących do podjęcia lub podtrzymania leczenia odwykowego - wzrost o około 20% w stosunku do poprzedniego roku.

W przypadku osób, które nie zgłaszają się na rozmowy motywujące do podjęcia terapii, są one kierowane na badania przez biegłych sądowych, a następnie (po zdiagnozowaniu u nich uzależnienia) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych składa do Sądu Rejonowego wnioski o zobowiązanie do leczenia odwykowego. W 2018 roku skierowano do Sądu 197 wniosków, a zatem o prawie 20% więcej niż w roku poprzednim.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie:

a) organizowanie spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z przemocą

Rok	2016	2017	2018
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
Liczba spotkań Grup Roboczych	2.183	1.328	1.100

Spadek liczby Grup Roboczych wynika ze zmniejszonej liczby „Niebieskich Kart” założonych przez Policję. Może to wynikać z szerszej edukacji i skuteczniejszych działań prewencyjnych.

b) prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej:

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych i rodzinom z problemem przemocy – ze szczególnym uwzględnieniem ochrony dziecka. Pomoc skierowana była do osób doznających przemocy (ofiar przemocy), osób stosujących przemoc (sprawców przemocy) i świadków przemocy.

Z rodzinami prowadzona była systematyczna praca w oparciu o indywidualny plan pomocy socjalnej i psychologicznej. Obejmowała ona indywidualne poradnictwo specjalistyczne, w tym prawne, grupowe formy poradnictwa oraz wizyty w środowisku.

W związku z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy Ośrodek zapewniał schronienie dla osób, które ze względu na dramatyczną sytuację nie mogły przebywać w dotychczasowym miejscu zamieszkania.

Rok	2016	2017	2018
łącznie liczba klientów objętych pomocą, w tym:	781	1.020	967
Ofiary przemocy (osoby dorosłe)	157	206	202
Sprawcy przemocy	91	119	121
Dzieci	40	50	45
Inne kryzysy w tym:	493	645	599
Konsultacje rodzinne/grupowe (ilość spotkań)	68	66	40
Pomoc rodzinie z problemem alkoholowym	101	118	172

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPS świadczone były następujące usługi:

- konsultacje indywidualne dla klientów z problemem przemocy w rodzinie,
- wizyty w środowisku,
- interwencje,
- kierowanie do miejsc schronienia,
- poradnictwo dla mieszkańców Katowic,
- poradnictwo prawne.

Liczba przeprowadzonych interwencji osobistych i telefonicznych:

Rok	2016	2017	2018
Interwencje osobiste	195	253	224
Interwencje telefoniczne	1.035	1.319	1.315
RAZEM:	1.230	1.572	1.539

Interwencje były reakcją na sygnały o krzywdzeniu głównie dzieci i osób starszych. Podejmowane są w wielu przypadkach wspólnie z dzielnicowym. Po przeprowadzeniu działań interwencyjnych wspólnie planowane są następne kroki związane z pomocą. Interwencje służą również przyśpieszeniu i zwiększeniu skuteczności działań prawnych w instytucjach wymiaru sprawiedliwości.

Liczba usług w zakresie konsultacji indywidualnych i poradnictwa specjalistycznego:

Rok	2016	2017	2018
Konsultacje indywidualne	1.501	1.783	1.733
Poradnictwo specjalistyczne	811	904	876
Poradnictwo prawne	388	407	418

Grupowe formy pracy socjalnej

Program Pomocy Psychologicznej w okresie od I-XII 2018 roku obejmował jedną formułę pracy grupowej:

- **Grupa psychoedukacyjna** dla osób doświadczających przemocy w środowisku domowym - celem zajęć jest uzyskanie wsparcia i wiedzy o możliwościach ochrony i rozwiązywania problemu przemocy w aspekcie prawnym, psychologicznym i socjalnym.

Rok	2016	2017	2018
Liczba osób	19	35	28
Liczba spotkań	44	47	47

- **Budowanie naturalnych i środowiskowych grup wsparcia**

Uwzględniając specyfikę zjawiska przemocy i kryzysu, praca środowiskowa stanowi stały element w zapewnianiu bezpieczeństwa osobom poszkodowanym.

Budowanie naturalnych grup wsparcia w środowisku w ważnym stopniu przyczynia się do powstrzymania przemocy. Klientami ośrodka byli też tzw. świadkowie przemocy (rodzina, sąsiedzi, przyjaciele), którzy wyposażeni w informacje, edukację i wsparcie świadomie i aktywnie wspierają swoich bliskich w sytuacji kryzysu i przemocy.

Rok	2016	2017	2018
Grupowe formy pomocy			
- liczba spotkań	44	47	56
- liczba osób	19	35	34
Naturalne grupy wsparcia/spotkania rodzinne			
- liczba spotkań	68	66	40
- liczba osób	143	137	81

Liczba osób objętych pomocą Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS w 2018 roku zmalała w stosunku do 2017 roku, ale tylko w zakresie kryzysów innych niż przemoc domowa. W zakresie pomocy ofiarom przemocy oraz sprawcom i dzieciom w 2017 roku został utrzymany ten sam poziom jak w roku poprzednik. Podobnie jest z liczbą interwencji osobistych, telefonicznych oraz konsultacji i udzielanego poradnictwa oraz grupowymi formami pomocy. Spadek liczby naturalnych i środowiskowych grup wsparcia (spotkań rodzinnych) jest efektem między innymi dotowania przez miasto Katowice, w coraz większym stopniu, realizacji zadań związanych ze świadczeniem wsparcia w opisanym zakresie przez podmioty trzeciego sektora oraz realizacją na szeroką skalę projektów skierowanych do mieszkańców poszczególnych dzielnic przy wykorzystaniu środków unijnych, w tym dostępnych także w formule Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

- c) wspieranie działalności placówek przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzonych przez organizacje pozarządowe:

Stowarzyszenie PO MOC dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej

Świadczone usługi polegają na:

- zapewnieniu całodobowego schronienia dla **10** kobiet i kobiet z dziećmi znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, w tym w szczególności w przypadkach ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażających ich bezpieczeństwu, zdrowiu, bądź życiu, jak również przymusowej prostytucji;
- świadczeniu specjalistycznego poradnictwa, w tym w szczególności psychologicznego i prawnego;
- zapewnieniu produktów żywnościowych umożliwiających całodzienne wyżywienie oraz możliwości samodzielnego sporządzania posiłków z produktów żywnościowych zakupionych przez placówkę.

Z pomocy Stowarzyszenia w okresie I – XII.2018 roku skorzystało (narastająco) **20 osób** (w tym 9 dorosłych i 11 dzieci). W 2017 roku skorzystało (narastająco) 21 osób.

Parafia Ewangelicko -Augsburska w Katowicach

Prowadzenie przez interwentów kryzysowych zajęć warsztatowych dla rodziców/opiekunów dzieci: 37 osób w dwóch grupach (łącznie 203 godzin lekcyjnych).

- 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych**

- a) prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w szczególności w formie opiekuńczej i specjalistycznej, w tym: świetlic specjalistycznych i ognisk wychowawczych dla dzieci oraz klubów specjalistycznych dla młodzieży

Świetlice Specjalistyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (realizowane równolegle w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2017r.) adresują swoją pomoc do dzieci i młodzieży w wieku 6-15 lat, wywodzących się z rodzin kwalifikujących się do pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami.

Mają one na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku poprzez wsparcie funkcji opiekuńczych rodziny. W zakresie potrzeb bytowych zgodnie ze standardem usług obejmują zadania takie jak: pobyt dzieci w placówkach w godzinach popołudniowych, zapewniając wychowankom w tym czasie poczucie bezpieczeństwa i właściwe warunki do odpoczynku, życia społecznego i nauki przez 5 dni w tygodniu; wyżywienie składające się z dwóch posiłków dziennie.

Głównym celem powyższych oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu m. in. poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych przy jednoczesnym wsparciu rodziny w formie pracy socjalnej oraz poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego.

Nazwa, numer i adres Świetlicy	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco) w 2016 roku	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco) w 2017 roku	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco) w 2018 roku
Świetlica Specjalistyczna Nr 1, ul. Orkana 7a	24+5*	22+4*	21+2*
Świetlica Specjalistyczna Nr 2, ul. Powstańców 3	44+11*	46+16*	45+18*
Świetlica Specjalistyczna Nr 3, ul. Gliwicka 74	42+5*	41+10*	36+5*
Świetlica Specjalistyczna Nr 4, ul. Świdnicka 35	48+10*	51+13*	40+5*
Świetlica Specjalistyczna Nr 5, ul. Czecha 2	30+13*	41+9*	37+7*
RAZEM	188+44*	201+52*	179+37*

*liczba dzieci, które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie wakacji letnich

Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej są kontynuacją pracy socjoterapeutycznej Świetlic Specjalistycznych. Kluby przeznaczone są dla młodzieży w wieku 12-18 lat, absolwentów szkoły podstawowej, uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych wywodzących się z rodzin kwalifikujących się do pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Kluby działają w godzinach popołudniowych 5 dni w tygodniu. Cele i zadania Klubów są tożsame z zadaniami Świetlic Specjalistycznych.

Nazwa, numer i adres Klubu	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco) w 2016 rok	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco) w 2017 rok	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco) w 2018 rok
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 1, ul. Orkana 7a	17+0*	16+1*	12
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 2, ul. Krakowska 138	26+4*	26+2*	25
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3, ul. Czecha 2	10+4*	17+1*	14+1*
RAZEM	53+8*	59+4*	51+1*

*liczba dzieci, które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie wakacji letnich

Placówki Wsparcia Dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe, dotowane przez Miasto Katowice – Wydział Polityki Społecznej:

Rok			2016		2017		2018	
Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba miejsc	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)	Liczba miejsc	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)	Liczba miejsc	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
1.	„Dom Aniołów Stróżów” ognisko wychowawcze, Świetlica Terapeutyczna dla grupy młodszej oraz Świetlica Terapeutyczna dla grupy starszej (Świetlice typu specjalistycznego) ul. Gliwicka 148	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” ul. Andrzeja 12a	55	82	55	67	55	86
2	Świetlica Socjoterapeutyczna (typu specjalistycznego) ul. Morcinka 19a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO ul. Morcinka 19a	40	57	40 (w okresie I-VI) 35 (w okresie VII-XII)	42	35	62
3.	Świetlica Środowiskowa (typu specjalistycznego) im. Św. Brata Alberta ul. Brata Alberta 4, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek św. Jacka ul. Dębowa 23	30	43	30	70	30	47
4.	Świetlica Środowiskowa (typu specjalistycznego) im. św. Barbary ul. Młodzieżowa 10	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek św. Jacka ul. Dębowa 23	30	58	30	70	30	47
5.	Świetlica Środowiskowa zwana Klubem Dziecięco-Młodzieżowym „Szansa dla każdego” (typu opiekuńczego) ul 3 Maja 36/2, Katowice	Stowarzyszeni „Szansa dla każdego” ul 3 Maja 36/2	30	35	30	42	30	44

6.	Świetlica Środowiskowa (typu specjalistycznego) ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom przy Rzymsko-Katolickiej Parafii św. Apostołów Piotra i Pawła ul. Kilińskiego 15	70	94	70	155	70	193
7.	Klub Młodzieżowy (typu specjalistycznego) ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom przy Rzymsko-Katolickiej Parafii św. Apostołów Piotra i Pawła ul. Kilińskiego 15	25	31	25	29	25	24
8.	Klub Młodzieżowy (typu specjalistycznego) ul. Morcinka 19a	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO ul. Morcinka 19a	15	22	15 (w okresie I-VI) 20 (w okresie VII-XII)	18	20	23
9.	Świetlica Opiekuńcza dla Dzieci Przedszkolnych im. Józefa Robotnika ul. Mikusińskiego 8	Rzymsko-Katolicka Parafia św. Józefa Robotnika	15	17	15	20	15	29
10.	Koło zainteresowań „Klub Profilaktyczny „EKIPA” ul. ks. bpa H. Bednorza 20	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Szopienicach ul. Bednorza 20	30	50	30	38	30	45
11.	Koło zainteresowań „W Słonecznej Krainie” ul. Dudy Gracza 6	Parafia Ewangelicko-Augsburska ul. Warszawska 18	15	202	15	27	15	16
12.	Placówka wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę w dzielnicy Bogucice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO ul. Morcinka 19a	nie dotyczy	54	nie dotyczy	40	nie dotyczy	65
13.	Placówka wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę w dzielnicy Załęże	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” ul. Andrzeja 12a	nie dotyczy	421	nie dotyczy	234	nie dotyczy	160

14.	Placówka wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę w dzielnicy Śródmieście	Parafia Ewangelicko- Augsburska ul. Warszawska 18	nie dotyczy	40	nie dotyczy	196	nie dotyczy	55
Razem:			355	1.206	355	1.048	355	896

Liczba miejsc w placówkach wsparcia dziennego została w stosunku do roku ubiegłego utrzymana na tym samym poziomie.

Natomiast całkowita liczba dzieci, które korzystały z placówek wsparcia dziennego zmalała w stosunku do 2017 o ok. 15%, co wynika z lepszej frekwencji i mniejszej rotacji wśród wychowanków placówek.

Rozbudowana sieć placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez MOPS oraz organizacje pozarządowe spełnia zapotrzebowanie na profesjonalną i długoterminową pomoc dla dzieci wychowujących się w rodzinach niewydolnych wychowawczo, dysfunkcyjnych, w tym z problemem alkoholowym.

b) realizacja środowiskowych programów profilaktycznych, prowadzonych na terenie szkół, wg. następujących założeń merytorycznych :

- forma zajęć pozalekcyjnych z wykorzystaniem różnych form oddziaływań o charakterze sportowym, kulturalnym, zajęć wyrównawczych, w połączeniu z oddziaływaniami o charakterze psychologiczno-pedagogicznym i edukacyjno - informacyjnymi z zakresu profilaktyki uzależnień, adresowanych w pierwszej kolejności do dzieci zaniedbanych wychowawczo i mających na celu nawiązywanie współpracy z rodzicami,
- realizowane przez współpracujące ze sobą instytucje (np. szkoły, terenowe punkty pomocy społecznej, uczniowskie kluby sportowe, organizacje pozarządowe, poradnie psychologiczno – pedagogiczne),
- koordynowane merytorycznie przez osobę wyznaczoną przez dyrektora szkoły, w której realizowany jest program.

Programy były realizowane w okresie w **46 szkołach**

Rok	2016	2017	2018
Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach	6.248	6.339	6.240
Liczba realizatorów	508 nauczycieli 161 wolontariuszy	525 nauczycieli 132 wolontariuszy	529 nauczycieli 155 wolontariuszy
Liczba godzin	20.125	19.084	17.249

Rok	2016	2017	2018
Rodzaje zajęć:	Ilość godzin:	Ilość godzin:	Ilość godzin:
sportowe	3.519	3.313	2.727
dydaktyczno-wyrównawcze	3.174	3.026	2.829
artystyczne	3.315	2.893	2.393
terapeutyczno-pedagogiczne	2.516	2.446	2.633
imprezy integracyjne	3.041	3.058	2.850

komputerowe	869	808	751
inne rodzaje zajęć	3.691	3.540	3.066
Razem:	20.125	19.084	17.249

Rok	2016	2017	2018
Kategorie problemów występujących u dzieci biorących udział w zajęciach:	Liczba dzieci ze zidentyfikowanym problemem	Liczba dzieci ze zidentyfikowanym problemem	Liczba dzieci ze zidentyfikowanym problemem
Dzieci, których rodziny korzystają z pomocy MOPS	1.558	1.414	1.350
Dzieci z rodzin o nieprawidłowej sytuacji wychowawczej	1.298	1.236	1.229
Dzieci wychowywane przez jednego rodzica	1.257	1.150	1.207
Dzieci sprawiające problemy wychowawcze	1.294	1.419	1.473
Dzieci z trudnościami w nauce	2.039	1.994	2.079
Dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi, w tym zdrowotnymi	1.084	1.044	1.037
Dzieci wychowujące się w rodzinach zastępczych, placówek opiekuńczych	207	200	172
Dzieci, u których nie stwierdzono powyższych problemów	2.076	2.323	2.254

Środowiskowe Programy Profilaktyczne realizowane w szkołach w formie zajęć pozalekcyjnych utrzymują na zbliżonym poziomie liczbę uczniów. Także nasilenie rodzaju problemów identyfikowanych u uczestników programu nie uległo większym zmianom w stosunku do roku ubiegłego.

c) prowadzenie środowiskowych programów profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych realizowanych poprzez uczniowskie kluby sportowe i uwzględniających następujące elementy:

- włączanie w zajęcia sportowe dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji np. materialnej, rodzinnej, wychowawczej,
- podjęcie współpracy ze szkołami w realizacji zadań wynikających z programów wychowawczych i programów profilaktyki szkolnej

Lp.	Nazwa organizacji	Adres	Środki finansowe przyznane w ramach umowy dotacji
1.	UKS „4”	ul. Trzech Stawów 10	20 000,00
2.	MUKS „NAPRZÓD JANÓW”	Pl. Wyzwolenia 7	100 000,00
3.	UKS „SOKÓŁ 43”	ul. Brynicy 7	10 000,00
4.	ZUKS GKS KATOWICE	ul. Józefowska 40	36 000,00

5.	UKS „MIKRUS”	ul. Karliczka 15	10 000,00
6.	UKS „BONITO”	ul. Bielska 14	8 000,00
7.	MKKS „GLORIA”	ul. Chopina 18	10 000,00
8.	UKS „KANU”	ul. Piastów 17	3 000,00
9.	UKŁ „SPIN”	ul. Szopienicka 13d/7	40 000,00
10.	UKS „PAŁAC MŁODZIEŻY”	ul. Mikołowska 26	10 000,00
11.	UKS „OLIMPIA KATOWICE”	ul. Lompy 17	20 000,00
12.	UKS „CARRAMBA”	ul. Ułańska 9/118	10 000,00
13.	UKS „PODLESIE 21”	ul. Malczewskiego 1	12 000,00
14.	UKS „SP 27”	ul. Łętowskiego 18	63 000,00
15.	UKS „ZAWISZA”	Ul. Witosa 23	10 000,00
16.	UKS „KUKUŁKI”	ul. Kukułek 2a	7 000,00
17.	UKS „VICTORIA”	ul. Marmurowa 18	5 000,00
18.	MKS MOS KATOWICE	ul. Paderewskiego 46a	63 000,00
19	UKS „ŹRÓDEŁKO”	ul. Wantuły 11	25 000,00
20	UKS „SZOPIENICE”	ul. Obr. Westerplatte 30	50 000,00
21	UKS „JUNIOR BASKET”	ul. Krzywoustego 11	8 000,00
22	UKS „KARLIK”	ul. Witosa 23	5 000,00
23	MKS „PAŁAC MŁODZIEŻY”	ul. Mikołowska 26	120 000,00
24	UKS „KATOWICE”	ul. Piastów 22/143	12 000,00
25	UKS „IMPERIUM KATOWICE”	ul. Słowiańska 1	20 000,00
26	UKS „DĄB”	ul. Ratuszowa 6/20	15 000,00
27	UKS „WODNIK 29”	ul. Lepszego 2	25 000,00
28	UKS „SPRINT”	ul. Przyjazna 7a	23 000,00
39	UKS „KOKOCINIEC 67”	ul. Zielona 5	4 000,00
30	UKS „SPARTA”	ul. Żeromskiego 4	7 000,00
31	UKS „JUNGA”	ul. Morawa 119	27 000,00
32	UKS „GLADIATOR 23”	ul. Medyków 27	12 000,00
33	UCZNIOWSKI KOBIECY KLUB SPORTOWY KATOWICE	ul. Pola 4/62	10 000,00
	<i>Suma</i>		800 000,00

W zajęciach uczniowskich klubów sportowych brało udział **3.069 osób** (dzieci i młodzież), dla których uprawianie sportu i rekreacji stanowi alternatywny sposób na spędzanie czasu wolnego, rozwijanie swoich umiejętności i zainteresowań oraz zabawę. Ponadto dotacja z budżetu miasta Katowice pozwala katowickim UKS-om na przeprowadzanie zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień przez osoby z odpowiednim przygotowaniem merytorycznym, posiadające stosowne kwalifikacje w tym zakresie.

Osoby prowadzące zajęcia na bieżąco rozwijają zainteresowania podopiecznych, z wyraźnym określeniem właściwych norm zachowania w różnych sytuacjach (postawa wobec używek, rozwiązywanie konfliktów, eliminowanie przemocy) oraz propagują autorytety promujących wzorce trzeźwości (trenera, znanych sportowców, nauczycieli wychowania fizycznego itp.). W 2017 roku w zajęciach UKS wzięło udział 2.850

osób. Świadczy to o utrzymującym się, a nawet nieznacznie rosnącym zapotrzebowaniu na tę formę oddziaływań profilaktycznych.

d) prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców w zakresie używania substancji psychoaktywnych

- Program **„Korekta”** realizowany przez firmę Profilaktyka-Edukacja Maria KołECKA-Rusecka w szkołach średnich: zrealizowano 22 edycje (jedna edycja programu trwała 3 godziny lekcyjne), którymi objęto 349 uczniów; jest to program profilaktyczno- edukacyjny, adresowany do młodych, którzy w związku z osiągnięciem pełnoletniości uzyskali prawną możliwość picia alkoholu i zaczęli go spożywać lub rozważają utrzymanie abstynencji, uczestnictwo w programie pozwala określić swój sposób picia i odpowiednio go skorygować, rozpoznać szeroką gamę zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu i ewentualnie podjąć decyzję o abstynencji
- programy profilaktyczne realizowane przez Stowarzyszenie Śląskie Centrum Profilaktyki i Psychoterapii:
  - **„Marihuana – prawda i mity”**: 60 zajęć (2 godziny lekcyjne każde zajęcia), 1.267 uczniów,
  - **„Smak życia – debata o dopalaczach”**: 120 zajęć (1 godzina lekcyjna każde zajęcia), 2.536 uczniów,
  - **„Debata”**: 15 zajęć (3 godziny lekcyjne każde zajęcia), 317 uczniów,
  - **„Narkotyki i Nastolatki”**: 15 zajęć dla rodziców (1 godzina zegarowa każde zajęcia): 1.112 rodziców.
- Program **„Zamiast na ulicy”** (praca wśród młodzieży ubogiej i zepchniętej na margines społeczny, budowanie strefy bezpieczeństwa bez alkoholu i narkotyków oraz stwarzanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu w ramach działalności Klubu Młodzieżowego **„Wysoki Zamek”** przy ul. Gliwickiej 96), realizowany przez **Wspólnotę Dobrego Pasterza: 208 osób** uczestniczyło w zajęciach edukacyjno-profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, indywidualnej pracy psychokorekcyjnej i którym udzielano wsparcia, ponadto organizowano otwarte imprezy o charakterze kulturalnym na których nie pojawiał się alkohol ani narkotyki. Liczba uczestników w porównaniu z rokiem 2016 utrzymuje się na tym samym poziomie. Wszystkie powyższe formy oddziaływań profilaktycznych stanowiły kontynuację działań z poprzednich lat i dotyczyły zarówno form realizowanych poprzez specjalnie przygotowane scenariusze zajęć profilaktycznych prowadzonych w szkołach, jak i w przypadku programu **„Zamiast na ulicy”** formy wychodzenia do młodzieży i angażowania jej w działania profilaktyczne i trzeźwościowe w środowisku pozaszkolnym.

e) wspieranie i prowadzenie działań promujących trzeźwość

- **„XXVII Ogólnopolski Przegląd Abstynenckiej Twórczości Artystycznej - Zamczysko 2018”** w dniach 23–26.08.2018 roku w Olsztynie k./Częstochowy w przeglądzie uczestniczyło **218** mieszkańców Katowic (z czego 54 było czynnymi uczestnikami, a 164 gośćmi) Jest to impreza promująca i ugruntowująca postawy trzeźwościowe, realizowana przez Trzeźwościowe Stowarzyszenie Kulturalno – Turystyczne mające swoją siedzibę w Katowicach. W działalność tego Stowarzyszenia zaangażowanych jest wielu trzeźwych alkoholików, mieszkańców miasta Katowic
- udział w ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej **„Zachowaj Trzeźwy Umysł 2018”** organizowanej przez **Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych**: materiały edukacyjno-

profilaktyczne zostały przekazane do wszystkich szkół podstawowych (w tym zespołów szkół specjalnych), **47 uczniów z Katowic** zostało laureatami konkursów organizowanych w ramach kampanii, **a jedna uczennica 19 została laureatem nagrody głównej** (odbiór nagrody nastąpił podczas Wielkiego Finału kampanii ZTU 2018 w Centrum Olimpijskim w Warszawie); w 2017 roku również była przeprowadzona kampania w katowickich szkołach i uzyskano podobne rezultaty w liczbie laureatów (zarówno w kategorii wyróżnień, jak i nagrody głównej). Temat tegorocznej kampanii to: „AUTOPORTRET. Zadziwiam siebie, gdy siebie poznaję! – czyli o budowie poczucia własnej wartości”.

Kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł” cieszy się bardzo dużą popularnością wśród katowickich szkół, które od kilkunastu lat angażują się w jej prowadzenie jej. Rezultatem są m.in. różnego rodzaju prace konkursowe, które podobnie jak w ubiegłych latach przyniosły kilkadziesiąt wyróżnień laureatów dla uczniów z Katowic.

f) wspieranie grup młodzieżowych liderów trzeźwości

- dofinansowanie udziału **6 uczniów z katowickich szkół ponadgimnazjalnych** w XIX Edycji Regionalnej Powiatowej Młodzieżowej Szkoły Liderów (w 2017 roku finansowano udział 4 uczniów).

W działania związane z kreowaniem młodzieżowych liderów trzeźwości zaangażowane jest od wielu lat IV Liceum Ogólnokształcące w Katowicach, które regularnie wykazuje zainteresowanie udziałem swoich uczniów w Młodzieżowej Szkole Liderów.

4. Nadzór nad placówkami handlującymi napojami alkoholowymi w zakresie przestrzegania przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydała **334 postanowienia** opiniujące wnioski przedsiębiorców ubiegających się o uzyskanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w zakresie zgodności z obowiązującymi przepisami określonymi w uchwałach Rady Miasta Katowice dotyczących zasady usytuowania punktów handlujących napojami alkoholowymi oraz ich limitu. W 2017 roku wydano 358 postanowień.

Zespół Kontrolny Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadził **239 kontrole** w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w tym w: **134 sklepach i 105 lokalach gastronomicznych, w 28 punktach sprzedaży (w 10 sklepach oraz 18 lokalach gastronomicznych)** stwierdzono brak ustawowo wymaganej informacji „Alkohol szkodzi zdrowiu”, w rezultacie czego funkcjonariusze Straży Miejskiej nałożyli mandaty. W 2017 roku skontrolowano 194 placówek handlujących napojami alkoholowymi i w 25 punktach wystawiono mandaty. Podczas kontroli prowadzona jest krótka edukacja w zakresie przepisów dotyczących handlu alkoholem, ze szczególnym akcentowaniem konieczności legitymowania osób, wobec których istnieje przypuszczenie, że nie są pełnoletnie. Właściciele i sprzedawcy otrzymują również ulotki i materiały informacyjne dotyczące omawianych kwestii.

W związku z wejściem w życie *uchwały Nr LVII/1175/18 Rady Miasta Katowice z dnia 28 czerwca 2018 roku w sprawie ograniczenia godzin sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia w godzinach napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży na terenie miasta Katowice* (wprowadzająca zakaz sprzedaży w godzinach od 22.00 do 6.00 rano w Śródmieściu Katowic) zarówno Policja, jak i Straż Miejska potwierdziły pozytywny wpływ na poprawę bezpieczeństwa i ograniczeniu niepożądanych zdarzeń w ścisłym centrum miasta.

- informacje uzyskane ze Straży Miejskiej w Katowicach:
  - w okresie od 1 sierpnia do 31 grudnia 2018 roku strażnicy Straży Miejskiej nie otrzymali

zgłoszeń, a także nie ujawnili przypadków naruszeń godzin sprzedaży napojów alkoholowych przez sprzedawców na terenie Śródmieścia Katowic

- statystyka porównawcza zastosowanych przez strażników pouczeń oraz osób doprowadzonych do Izby Wytrzeźwień z terenu Śródmieścia Katowic:

	01.08.-31.12 2017	01.08.-31.12 2017	spadek
Ilość zastosowanych pouczeń	95	44	51 (53,7 %)
Doprowadzenie do Izby Wytrzeźwień	130	92	38 (29,2%)

- informacje uzyskane z Komendy Miejskiej Policji:
  - przy sklepach nocnych zlokalizowanych np. w rejonie ulicy 3 Maja 23 i ulicy Opolskiej 22 w Katowicach spadła liczba interwencji związanych z zakłóceniami ciszy nocnej, spożywania alkoholu, jak również dotyczących bójek i pobić; obywatele mieszkający w sąsiedztwie sklepów nocnych zdecydowanie chwalą sobie wprowadzony zakaz (informacje z Komisariatu policji VII)
  - Komisariat Policji I na podstawie przeprowadzonej analizy zdarzeń i wykroczeń związanych ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych oraz objętych ww. uchwałą wskazał, że liczba ujawnionych wykroczeń w porównywalnych okresach od 01 lipca 2017 roku do 21 lutego 2018 roku oraz od 01 lipca 2018 roku do 21 lutego 2019 roku, spadła o 21 %
  - dzielnicowi z Komisariatu Policji I w Katowicach w trakcie rozmów i spotkań z lokalną społecznością uzyskują informacje, iż: wprowadzone ograniczenie zmniejszyło występowanie uciążliwości związanych ze spożywaniem alkoholu w bramach i podwórzach; do dzielnicowych nie wpływają uwagi od właścicieli sklepów oraz zatrudnionych tam pracowników dotyczące bezcelowości wprowadzonych ograniczeń, co więcej do sklepów po godzinie 22:00 nie przychodzą nietrzeźwe osoby chcące zakupić tam alkohol; zmniejszyła się również ilość kradzieży czy zniszczenia towaru (należy zaznaczyć że niektóre sklepy ograniczyły swoją działalność skracając godziny otwarcia placówki handlowej).

Zestawienie realizacji zadań zapisanych w Miejskim Programie profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok wraz z miernikami,

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin			
	Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy zadań oraz partnerzy
A	prorowadzenie działalności Ośrodka Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu działającego w ramach Miejskiej Izby Wytrzeźwień	- liczba udzielonych porad, konsultacji i rozmów motywujących do leczenia: 4.679 (w tym 540 telefonicznych)	Miejska Izba Wytrzeźwień i Ośrodek Pomocy dla Osób Uzależnionych
B	prorowadzenie w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii, które podejmuje działania w zakresie uzależnień, związane z poradnictwem i profilaktyką dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, w tym poprzez wsparcie asystenta rodziny	- liczba rodzin objętych pomocą: 15 - liczba konsultacji dla rodzin: 304 - liczba pracowników socjalnych biorących udział w szkoleniach: 30 - liczba konsultacji dla pracowników socjalnych: 87	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii

C	zwiększenie dostępności leczenia odwykowego poprzez finansowanie programów terapeutycznych dla mieszkańców Katowic, ze szczególnym uwzględnieniem specjalistycznych programów dla dzieci i młodzieży oraz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób objętych pomocą: 24 pacjentów oddziału dziennego - ilość udzielonej pomocy (wyrażonej w godzinach lub osobodniach): 560 osobodni w oddziale dziennym - liczba klientów MOPS objętych działaniami diagnostycznymi przez konsultantów ds. uzależnień: 221 osób 	<p>Wydział Polityki Społecznej</p> <p><i>Partnerzy: specjalistyczne placówki lecznicze</i></p>
D	organizowanie grup terapeutycznych oraz wspomaganie grup wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań grup terapeutycznych: 1.160 godz. - liczba osób biorących udział: 415 	<p>Wydział Polityki Społecznej</p> <p><i>Partnerzy: specjalist. placówki lecznicze, organizacje pozarządowe, indywidualni specjaliści prowadzący dział. gospod.</i></p>
E	dofinansowanie obozów terapeutycznych dla rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób biorących udział w obozach: 104 	<p>Wydział Polityki Społecznej</p> <p><i>Partnerzy: organizacje pozarządowe</i></p>
F	wspieranie działalności punktów informacyjno- konsultacyjnych z zakresu problemów alkoholowych oraz stowarzyszeń abstynenckich i trzeźwościowych	<ul style="list-style-type: none"> - liczba udzielonych usług: 8.040 porad 	<p>Wydział Polityki Społecznej</p> <p><i>Partnerzy: organizacje pozarządowe</i></p>
G	prowadzenie działań wobec osób uzależnionych od alkoholu w ramach procedury zobowiązania do leczenia odwykowego	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rozpatrzonych wniosków przez MKRPA: 254 - liczba spotkań z osobami, zapraszanyimi przez Komisję: 649 - liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego skierowanych do Sądu: 197 	<p>Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych–Zespół ds. Leczenia Odwykowego</p> <p><i>Partnerzy: MOPS, Policja, MIW i Ośrodek Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu, Sąd Rejonowy</i></p>
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie			
	Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy zadań oraz partnerzy
A	organizowanie spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z przemocą	<ul style="list-style-type: none"> - liczba Zespołów Interdyscyplinarnych: 4 - liczba Grup Roboczych: 1.100 	<p>MOPS – Ośrodek Interwencji Kryzysowej</p> <p><i>Partnerzy: Policja, Sąd, Prokuratura, Policja, Urząd Miasta, Izba Pielęgniarska</i></p>

B	<p>prorowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z pomocy: 967 - rodzaj udzielonej pomocy i liczba poszczególnych form pomocy: 224 interwencje osobiste, 1.315 interwencje telefoniczne, 1.733 konsultacji indywidualnych, 876 porad specjalistycznych, 418 porad prawnych 47 spotkań grupy psychoedukacyjnej 	MOPS
C	<p>prorowadzenia działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie przez organizacje pozarządowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z pomocy: 57 - rodzaj udzielonej pomocy i liczba poszczególnych form pomocy: 20 osób skorzystało ze schronienia całodobowego wraz z pomocą specjalistyczną, 37 osób brało udział w grupie psychoedukacyjnej 181 rozmów z ofiarami przemocy w ramach Telefonu Zaufania 	<p>Wydział Polityki Społecznej <i>Partnerzy: organizacje pozarządowe</i></p>
<p>3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.</p>			
	Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy zadań oraz partnerzy
A	<p>prorowadzenie <u>placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży</u> w szczególności w formie opiekuńczej i specjalistycznej, w tym: kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych oraz grup profilaktycznych dla młodzieży oraz zlecenie ich prowadzenia organizacjom pozarządowym</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba placówek: 22 - liczba dzieci objętych pomocą: 1.164 	<p>Wydział Polityki Społecznej <i>Partnerzy: organizacje pozarządowe</i> MOPS</p>
B	<p>realizacja <u>środowiskowych programów profilaktycznych</u> w szkołach</p> <p style="text-align: center;">-</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba programów: 46 - liczba dzieci uczestniczących w zajęciach: 6.240 - liczba godzin zrealizowanych zajęć: 17.427 	<p>Szkoły, Wydział Polityki Społecznej, Wydział Edukacji i Sportu</p>
C	<p>prorowadzenie środowiskowych programów profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych realizowanych poprzez uczniowskie kluby sportowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba programów: 33 - liczba dzieci uczestniczących w zajęciach: 3.069 	<p>Wydział Edukacji i Sportu <i>Partnerzy: organizacje pozarządowe (uczniowskie kluby sportowe)</i></p>
D	<p>prorowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców w zakresie używania substancji psychoaktywnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba programów: 6 rodzajów, 234 edycje - liczba dzieci uczestniczących w zajęciach: 4.650 1.112 rodziców 	<p>Wydział Polityki Społecznej <i>Partnerzy: organizacje pozarządowe i specjaliści w zakresie</i></p>

			<i>profilaktyki prowadzący działalność gospodarczą</i>
E	wspieranie i prowadzenie działań promujących trzeźwość	- liczba odbiorców: 218 uczestników przeglądu twórczości abstynenckiej, uczniowie szkół podstawowych biorący udział w kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł	Wydział Polityki Społecznej <i>Partnerzy: organizacje pozarządowe</i>
F	kształtowanie młodzieżowych liderów trzeźwości	- liczba osób uczestniczących w szkoleniach: 6	Wydział Polityki Społecznej <i>Partnerzy: organizacje pozarządowe</i>
4. Nadzór nad placówkami handlującymi napojami alkoholowymi w zakresie przestrzegania przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości			
	Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy zadań oraz partnerzy
	Prowadzenie regularnych kontroli w placówkach handlujących napojami alkoholowymi w zakresie przestrzegania przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	- liczba przeprowadzonych kontroli: 239 - liczba udzielonych mandatów przez Straż Miejską: 28	Miejska Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych – Zespół Kontrolny <i>Partnerzy: Straż Miejska, Wydział Spraw Obywatelskich</i>

II. Struktura finansowania Programu.

Dział 851 Ochrona zdrowia

Rozdział 85153 Zwalczanie narkomanii

Rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Plan:	7.700.000,00 zł	tj. 98,39%
Wykonanie:	7.575.740,13 zł <i>Rozdział 85153: 1.786.127,85 zł</i> <i>Rozdział 85154: 5.789.612,28 zł</i>	

Dysponenci środków finansowych:

Wydział Polityki Społecznej		
Plan:	2.966.096,00 zł	tj. 99,23%
Wykonanie:	2.943.179,10 zł <i>Rozdział 85153: 162.389,81 zł</i> <i>Rozdział 85154: 2.780.789,29 zł</i>	

Wydział Edukacji i Sportu		
Plan:	800.000,00 zł	tj. 100%
Wykonanie:	800.000,00 zł <i>Rozdział 85153: 400.000 zł</i> <i>Rozdział 85154: 400.000 zł</i>	

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach		
Plan :	2.250.850,00 zł	tj. 99,73%
Wykonanie:	2.244.793,91 zł Rozdział 85153: 803.966,19 Rozdział 85154: 1.440.827,72	

w tym finansowanie działalności:	
- 5 Świetlic MOPS i 3 Kluby Młodzieżowe	1.659.932,29 zł
- Centrum Rehabilitacji Społecznej	118.765,07 zł
- asystenta rodziny w ramach Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Promocji, Metodyki i Strategii	49.360,98 zł
- Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz schronienia dla ofiar przemocy	416.735,57 zł

Miejska Izba Wyrzeźwień i Ośrodek Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Katowicach		
Plan :	742.574,00 zł	tj. 99,88%
Wykonanie:	741.670,18 zł Rozdział 85154	

Szkoły i placówki oświatowe		
Plan :	940.480,00 zł	tj. 89,96%
Wykonanie:	846.096,94 zł Rozdz. 85153: 419.771,85 zł Rozdz. 85154: 426.325,09 zł	

Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr: 1, 2, 3, 4, 5, 6 (6 placówek)
 Szkoły Podstawowe nr: 4, 5, 10, 11, 12, 15, 17, 19, 21, 22, 27, 28, 29, 33, 34, 35, 36, 38, 42, 44, 45, 51, 53, 54, 56, 58, 59, 62, 64, 65, 66, 67 (31 placówek)
 Zespół Szkół nr 1 (Szkoła Podstawowa nr 16)
 Szkoły Podstawowe Specjalne nr: 7, 39, 55, 60, 61 (5 placówek)
 Zespoły Szkół i Placówek nr: 1, 2 (2 placówki)
 VIII LO

Podsumowanie

Realizacja **Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok** przyczyniła się do realizacji założonych celów, takich jak:

- zmiana obyczajów w zakresie spożywania napojów alkoholowych,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ograniczanie skali występowania zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych,
- zwiększanie dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz ofiar przemocy w rodzinie,

- prowadzenie oddziaływań na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom, w tym kompleksowej pomocy psychospołecznej, prawnej i pomocy w odbudowie więzi społecznych i rodzinnych.

W celu osiągnięcia jak najtrwalszych i długofalowych efektów, działania były skoncentrowane na dzieciach i młodzieży. Realizowane programy były kierowane do ogólnej populacji uczniów katowickich szkół, ale również do dzieci wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych, w tym z problemem alkoholowym. Szczególnie wobec ostatniej grupy odbiorców stosuje się profesjonalną i systematyczną pomoc w formie oddziaływań psychokorekcyjnych, realizowanych przez placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. Dzięki temu otrzymują one bezpieczne warunki do poradzenia sobie z traumami doznanymi w środowisku rodzinnym oraz nabywają umiejętności psychospołeczne, które ułatwią im dojrzewanie, a następnie funkcjonowanie w dorosłym życiu.

Oferta pomocy dla osób dorosłych obejmuje kilka obszarów pomocy wynikających z etapu uzależnienia od alkoholu lub innych środków psychoaktywnych. Poczynając od wczesnej interwencji specjalistów terapii uzależnień prowadzących rozmowy z osobami opuszczającymi Izbę Wytrzeźwień, poprzez grupę motywacyjno-edukacyjną (prowadzoną w ramach Miejskiej izby Wytrzeźwień i Ośrodka Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Katowicach), która jest wstępem do pogłębionej terapii, aż po kierowanie do specjalistycznych placówek terapii uzależnień i współuzależnienia finansowanych w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia. To ostatnie zadanie wraz z monitorowaniem przebiegu terapii wykonuje Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach swych ustawowych kompetencji. W ramach Programu finansowane były grupy terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych, w tym zwłaszcza w zakresie problemów narkotykowych. Dla osób o długotrwałej abstynencji oraz ich rodzin prowadzono działania o charakterze rehabilitacyjnym (w tym bardzo cenione obozy terapeutyczno-integracyjne) prowadzone przez stowarzyszenia trzeźwościowe. Istotnym elementem pomocy dorosłym osobom uzależnionym jest corocznie aktualizowany informator, w którym zamieszczono wszystkie placówki służby zdrowia zajmujące się problemem uzależnień, organizacje pozarządowe zajmujące się tą tematyką a także spis grup AA na terenie Katowic oraz opis procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.

Program realizowany był przez wiele podmiotów, w tym jednostki miejskie, wydziały Urzędu Miasta, organizacje pozarządowe. Działania prowadzone w ramach Programu mają charakter długofalowy, ponieważ działania krótkoterminowe nie przyczyniają się do skutecznego rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych.

W związku z powyższym rekomenduje się utrzymanie dotychczasowych kierunków i form oddziaływań podejmowanych przy realizacji *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii*.